

Overvåkingsplan for biologisk mangfold i Arktis (CBMP): norsk deltakelse i 2012

Arctic Marine Biodiversity Monitoring Plan (CBMP-Marine Plan) er den første av fire pan-arktiske, langsiktige og helhetlige overvåkingsplaner av biologisk mangfold som er utviklet av Circumpolar Biodiversity Monitoring Program (CBMP)'s. Planen ble godkjent av Arktisk Råd i 2011. Den marine planen integrerer eksisterende sirkumpolare overvåkingsdatasett og -modeller for bedre å oppdage og forstå endringer i arktisk marin biodiversitet, og for å bedre informasjonen til politikere og beslutningstakere.

Utvikling av planen ble ledet av Norge og USA, og var et resultat av omfattende diskusjoner og konsultasjoner mellom eksperter fra de arktiske kyststatene, faste deltagere og andre Arktisk Råd arbeidsgrupper. Planen identifiserer åtte arktiske havområder (AMA) og sentrale økosystemkomponenter (FECs) for å overvåke på ulike trofiske nivåer ved hjelp av spesifikke metoder, parametere, indikatorer og prøvetakingsdesign hentet fra eksisterende overvåkingskapasitet (programmer) og data.

CBMP-Marine Plan er utviklet for å bidra til en mer utførlig og oppdatert informasjon om sirkumpolar marin biodiversitet for beslutningstakere. For tiden ledes arbeidet av Canada og Grønland.

Viktigste satsinger for CBMP Marine i 2013

- Skape forståelse for relevansen og betydningen av CBMP-Marine Plan
- Forbedre og sikre finansiering for full deltakelse fra alle Arktisk Råds kyststater og faste deltagere (for eksempel støtte til reiser og vitenskapelig arbeid)
- Finne, samle og integrere eksisterende datasett og utrede referansegrunnlag for arktisk marint biologisk mangfold, og å bidra til utviklingen av dataplattformen Arctic Biodiversity Data Service
- Oppfordre medlemslandene til å overvåke sentrale økosystemkomponenter og indikatorer, og koordinere analyseringen av datasettene fra overvåkingsprogrammene
- Begynne å rapportere på de indikatorene som er mest følsomme for endringer i Arktisk marin biodiversitet ved å bruke eksisterende overvåkings- og observasjonprogrammer
- Bidra til internasjonale og nasjonale tiltak, f.eks. NOAA Arctic Report Card, Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), Global Biodiversity Outlook, Group on Earth Observations Biodiversity Observing Network
- Finne måter å utnytte tradisjonell økologisk kunnskap på

Koblinger til nasjonale prioriteringer

Norge har utviklet helhetlige forvaltningsplaner for Barentshavet og Norskehavet. Formålet med planene er å gi et rammeverk for bærekraftig bruk av naturressurser og varer fra disse områdene og samtidig å opprettholde disse økosystemenes struktur, funksjon og produktivitet.

Pågående bilateralt norsk-russisk samarbeid i Barentshavet ledes av Den blandete norsk-russiske kommisjon for miljø (Havgruppen), og blandet norsk-russiske fiskerikommisjon.

Samarbeidet har flere relevante pågående prosjekter, for eksempel Barentsportalen, rapportering om miljøtilstanden til økosystemet i Barentshavet og utvikling av en felles økosystembasert overvåkingsprogram.

På internasjonalt nivå, bidrar CBMP til biodiversitetskomponenten av Sustaining Arctic Observing Networks (SAON) og har blitt godkjent som det offisielle Arctic Biodiversity Observation Network av Group on Earth Observations Biodiversity Observation Network (GEO BON). CAFF har i 2010 også undertegnet en samarbeidsavtale med FNs konvensjon om biologisk mangfold (CBD), som oppfordrer de to organisasjonene til å bidra med informasjon om og å fremme betydningen av arktisk biologisk mangfold.

Oppsummering av fra arbeidet i de marine ekspertnettverkene i 2012

Bunndyr

Benthos Expert Network har utarbeidet Benthos kapittelet til NOAA Arctic Report Card. De har utviklet en dataavtale for bunndyrsamarbeidet og tilbudt den som en modell for de andre nettverkene. De har også sammenlignet ulike metoder og utstyr som brukes i prøvetakingsarbeidet. **Kontakt:** Lis Lindal Jørgensen (lis.lindal.jorgensen@imr.no)

Plankton

Plankton Expert Network oppsummerer utstrekningen av tidligere prøvetaking, og produserer kart som viser bevegelse av raudåte arter fra Stillehavet til Arktis. Pågående prosesser:

- Validering av artslistene for norske områder
- Identifisere eksisterende datasett, aggregert og analysert for å etablere referansegrunnlag for indikatorene
- Identifisere egnede eksisterende indikatorer og forslag til nye

Kontakt: Cecilie von Quillfeldt (quillfeldt@npolar.no)

Havis

Sea Ice Biota Expert Network identifiserer steder hvor havisbiota prøvetaking pågår og samler tilgjengelige data fra publiserte og upubliserte kilder på havisbiota (isalger, meio- og makrofauna). Gruppen har etablert kontakt med «nøkkel-vitenskapsmenn» for sjøis biota og Norge leder arbeidet med å sammenstille havismakrofauna data. Så langt er det laget en oversikt over de eksisterende data og en foreløpig database. Disse dataene vil bli analysert for trender i biologisk mangfold og artsutbredelser i pan-Arktis.

Kontakt: Malin Daase (malin.daase@npolar.no)

Fisk

Fish Expert Network lager en pan-Arktisk feltet guide og atlas for fiskearter. De har begynt å samle inn data om artssammensetning og -utbredelse for å definere et referansegrunnlag for overvåkingen.

Kontakt: Edda Johannesen (edda.johannesen@imr.no)

Sjøfugl

den eksisterende **CAFF Circumpolar Seabird Expert Group (CBird)** fungerer som ekspertnettverk på sjøfugl for CBMP. Den sirkumpolare Seabird Monitoring Plan er nesten ferdig, og fokuserer på lomvi, ærfugl og krykkje. **Kontakt:** Halvard Strøm (hallvard.strom@npolar.no)

Marine pattedyr

Marine Mammal Expert Network bygger på det arbeidet som gjøres for Arctic Biodiversity Assessment (ABA). Det er gjennomført arbeid med å kartlegge data på artsdiversitet og utbredelse, og koblingene mellom sjøpattedyr og havis. Norge var vertskap for en 2-dagers workshop på ringselovervåking 2-3. oktober 2012. 12 eksperter deltok fra Norge, USA, Canada og Grønland. Et eget nettverk for ringsel ble etablert og har utviklet egnede indikatorer. Workshopen gjennomgikk de siste forskningsresultater og bestandssituasjon for ringselpopulasjoner regionvis, og evaluerte de prioriterte parameterne som var opplistet av sjøpattedyrgruppen i Vancouver i 2011. Isbjørn er en del av sjøpattedyrnettverket og overvåkingsrammer utviklet av IUCNs isbjørnspesialistgruppe (ISPBS) vil være grunnlaget for denne overvåkingen.

Kontakt: Dag Vongraven (dag.vongraven@npolar.no)

Generelt

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har ansvaret for koordinering og finansiering CBMP-Marine implementeringen i Norge. Budsjettet i 2012 var på kr. 285 000 til å dekke reisekostnadene for de norske deltakerne.

Miljøverndepartementet støttet **Norsk Polarinstitutt** med kr. 300 000 for å arrangere seminaret om ringsel.

Nordisk ministerråds Akvatiske Økosystem gruppe støtter også CBMP Marine med kr. 400 000 DKK. CAFF sekretariat på Island er prosjektleder og DN er forvaltningsorgan.

For more information:

Reidar Hindrum

Norwegian Directorate for Nature Management
PB 5672 Sluppen
Trondheim, Norway, 7458
Telephone: +47 90 06 44 97
Fax: +47 73 58 05 01
reidar.hindrum@dirnat.no
www.dirnat.no

Jill Watkins

CBMP Marine Steering Group Chair
jill.watkins@dfo-mpo.ca

Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF)

Borgir, Nordurlod, 600 Akureyri, Iceland
www.caff.is/marine
www.cbmp.is
caff@caff.is